

จากการศึกษาการใช้มูลสัตว์เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงปลาในเขตที่สูงบริเวณหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยปล่อยปลาลงเลี้ยง 2 ชนิด คือ ปลานิล และปลาดุกอุยเทศ หลังจากดำเนินการเลี้ยงเป็นระยะเวลา 120 วัน ผลปรากฏว่า ด้านน้ำหนักเฉลี่ยสุดท้ายของปลานิลมีค่าเท่ากับ 158.33 ± 12.47 , 115.00 ± 8.16 , 155.00 ± 8.16 , 130.00 ± 14.71 และ 140.00 ± 12.24 กรัมต่อตัว ตามลำดับ ด้านความยาวเฉลี่ยสุดท้ายมีค่าเท่ากับ 20.50 ± 0.40 , 20.16 ± 0.23 , 19.66 ± 8.16 , 19.00 ± 0.81 และ 19.66 ± 0.23 เซนติเมตรต่อตัว ตามลำดับ อัตราการเจริญเติบโตจำเพาะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.18 ± 0.01 , 1.15 ± 0.01 , 1.16 ± 0.01 , 1.13 ± 0.01 และ 1.08 ± 0.05 เปอร์เซ็นต์ต่อตัว ตามลำดับ อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.07 ± 0.01 , 1.12 ± 0.01 , 1.10 ± 0.01 , 1.11 ± 0.01 และ 1.11 ± 0.05 ตามลำดับ อัตราการรอดตายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 86.00 ± 17.04 , 100.00 ± 0.01 , 100.00 ± 0.01 , 92.66 ± 5.73 และ 96.66 ± 4.71 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ด้านน้ำหนักเฉลี่ยสุดท้ายของปลาดุกอุยเทศมีค่าเท่ากับ 191.66 ± 15.45 , 121.66 ± 18.40 , 166.66 ± 4.71 , 100.00 ± 16.32 และ 143.33 ± 16.99 กรัมต่อตัว ตามลำดับ ด้านความยาวเฉลี่ยสุดท้ายมีค่าเท่ากับ 26.93 ± 0.73 , 22.80 ± 1.20 , 26.00 ± 0.40 , 21.10 ± 0.69 และ 23.90 ± 1.37 เซนติเมตรต่อตัว ตามลำดับ อัตราการเจริญเติบโตจำเพาะมีค่าเท่ากับ 1.25 ± 0.04 , 1.23 ± 0.04 , 1.22 ± 0.01 , 1.20 ± 0.01 และ 1.22 ± 0.01 เปอร์เซ็นต์ต่อวัน ตามลำดับ อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.08 ± 0.01 , 1.10 ± 0.02 , 1.09 ± 0.01 , 1.11 ± 0.02 และ 1.13 ± 0.01 ตามลำดับ อัตราการรอดตายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 98.58 ± 0.77 , 97.50 ± 0.20 , 97.41 ± 0.31 , 98.08 ± 0.31 และ 98.33 ± 0.62

T160223

เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ จากการศึกษาครั้งนี้อัตราการเจริญเติบโตด้านน้ำหนัก และความยาว อัตราการเจริญเติบโตจำเพาะ อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ และอัตราการรอดตายของปลานิล และปลาดุกอุยเทศมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ในด้านคุณภาพน้ำที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล และปลาดุกอุยเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับมาตรฐานแล้วพบว่าคุณภาพน้ำมีความเหมาะสมต่อการเลี้ยงปลา และในด้านต้นทุนการผลิตพบว่าอาหารสำเร็จรูปผสมมูลไก่อัดเม็ดมีผลกำไรที่ดีกว่าอาหารสำเร็จรูป มูลสุกรอัดเม็ด และอาหารสำเร็จรูปผสมมูลสุกรอัดเม็ด ตามลำดับ เนื่องจากมูลไก่อัดเม็ดมีราคาถูกกว่าอาหารสำเร็จรูปจึงมีต้นทุนที่ดีกว่า และมีแนวโน้มว่า ปลานิล และปลาดุกอุยเทศที่เลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จรูปมีอัตราการเจริญเติบโตได้ดีที่สุด

คำสำคัญ : มูลสัตว์, ปลานิล, ปลาดุกอุยเทศ, พื้นที่สูง, หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน

Study on the use of animal ' s feces for fish culture at highland of the Secretary Border (Affected) that Village Program Uttaradit Province. With different in culture 2 types Nile Tilapia (*Oreochromis niloticus*) and Catfish (*Clarias gariepinus*) for 120 days. The results of final weights of Nile Tilapia (*Oreochromis niloticus*) were 158.33±12.47, 115.00±8.16, 155.00±8.16, 130.00±14.71 and 140.00± 12.24 grams/fish respectively. The results of final lengths were 20.50±0.40, 20.16±0.23, 19.66±8.16, 19.00±0.81 and 19.66±0.23 centimeter/fish respectively. The Specific Growth Rates were 1.18±0.01, 1.15±0.01, 1.16±0.01, 1.13±0.01 and 1.08±0.05 percent/days respectively. Feed Conversion Rates were 1.07±0.01, 1.12±0.01, 1.10±0.01, 1.11±0.01 and 1.11±0.05 respectively. The results of Survival Rates were 86.00±17.04, 100.00±0.01, 100.00±0.01, 92.66±5.73 and 96.66±4.71 percent respectively. The results of final weights of Catfish (*Clarias gariepinus*) were 191.66±15.45, 121.66± 18.40, 166.66±4.71, 100.00±16.32 and 143.33± 16.99 grams/fish respectively. The results of final lengths were 26.93±0.73, 22.80±1.20, 26.00±0.40, 21.10±0.69 and 23.90± 1.37 centimeter/fish respectively. The Specific Growth Rates were 1.25±0.04, 1.23±0.04, 1.22±0.01, 1.20±0.01 and 1.22±0.01 percent/day respectively. Feed Conversion Rates were 1.08±0.01, 1.10±0.02, 1.09±0.01, 1.11±0.02 and 1.13±0.01 respectively. The results of Survival Rates were 98.58±0.77, 97.50±0.20, 97.41±0.31, 98.08±0.31 and 98.33±0.62 percent respectively. From study on Growth Rates results weights and lengths, Specific Growth Rates, Feed Conversion Rates and Survival Rates of Nile Tilapia (*Oreochromis niloticus*) and Catfish (*Clarias gariepinus*) significantly different ($P<0.05$) and intrend Nile Tilapia (*Oreochromis niloticus*) and Catfish (*Clarias gariepinus*) by supplementary food culture good growth rates.